

Innhald

Forord	5	Kapittel 2 Iscenesetjing av kommunikasjons-	
Innleiing	11	situasjonen	37
Oppbygging av boka	13	Kvifor iscenesetjing av skrivekontekstar? ...	37
Kapittel 1 Å skriva i fag	15	Å posisjonera avsendar og mottakar	38
Kva er skriving i ulike fag?	15	Sjølvestemt og styrt posisjonering	38
Skriving i samfunnsfag	15	Posisjonering av skribar	38
Skriving i naturfag	17	Posisjonering av mottakar	39
Skriving i norskfaget	18	Å bli posisjonert som ein historikar	
Ulike tekstkulturar – ulik grad av		i skrivesituasjonen	41
sikkerheit	19	Stilla relevante spørsmål om fortida ...	42
Utvikling av fagspesifikk skriving	20	Aktiv bruk av kjelder	42
Skriving som uttrykk og som reiskap ...	21	Eksempla oppsummerte	43
Fagovergripande og fagspesifikk skriving ...	23	Å bli posisjonert som ein naturvitar	
Å byggja stillas i skriveopplæringa	25	i skrivesituasjonen	43
Skrivetrekantane – viktig reiskap i stillas-		Å setja fram hypotesar	44
bygging	26	Å systematisera og kategorisera	
Skrivehandlingar i skrivehjulet	26	opplysningar	44
Stillasbygging på makro- og mikronivå ..	29	Å gjera analysar av naturlege fenomen ..	45
Ein modell for stillasbygging i skrive-		Eksempla oppsummerte	46
prosessen	30	Å bli posisjonert som forfattar i skrive-	
Simulering som støtte	34	situasjonen	46
Oppsummering – å skriva i fag	35	Forlag som metode	46
Nøkkelspørsmål til planlegginga av skrive-		Nøkkelspørsmål for å klargjera	
situasjonar i fag	36	kommunikasjonssituasjonen	53

Kapittel 3 Modelltekstar som stillas	55	Kapittel 4 Skriverammer som stillas	98
Historiske røter	55	Startsetningar som skriverammer	98
Modelltekstar – imitasjon, transformasjon og intertekstualitet	56	Nokre eksempel på bruk av startsetningar som skriverammer	99
Korleis viser mønster av modelltekstar seg i elevane sine tekstar?	56	Argumenterande skrivning	99
Korleis bruka modelltekstar?	60	Bruk av skriverammer og forklarande tekstar i naturfag	104
Bruk av modelltekstar i samfunnsfag	62	Bruk av skriverammer og fagtekst- skrivning i norskfaget	106
Fagtekst om «den industrielle revolusjonen»	62	Skriverammer som grafiske rammer	112
Fagtekst om amerikansk påverknad på norsk kultur	65	Fordelar og ulemper med bruk av skriverammer	118
Bruk av modelltekstar i norskfaget	69	Nøkkelspørsmål til bruk av skriverammer	120
Fantasylitteratur som modelltekstar	70	Kapittel 5 Språkkunnskap som stillas	121
Filmmelding som modelltekst	71	Munnleg og skriftleg språk	121
Sidemålstekstar som modelltekstar	71	Forskjellig kommunikasjonsituasjon	121
Bruk av modelltekstar i naturfag	74	Forskjellige språklege særtrekk ved det munnlege språket	122
Skriving av biotoplogg	74	Språk, grammatikk og skjønnlitterære tekstar	123
Skriving av labrapport	78	Forteljemåtar og distanse	123
Bruk av modelltekstar i engelskfaget	82	Litterære verkemiddel	128
Skjønnlitteratur som modelltekstar i skriveopplæringa	83	Didaktiske moglegheiter når elevar skal skrive skjønnlitterære forteljingar	131
Sakprosa for barn som modellar for skrivning Funksjonell og litterær sakprosa	88	Språk, grammatikk og fagtekstar	137
Populærvitenskaplege bøker som modell for elevane si skrivning	89	Bruk av faglege omgrep	137
Modelltekstar kan bety ein forskjell	94	Fokus på fenomen og prosess	137
Viktige merknader knytte til bruk av modelltekstar	94	Pakkar informasjon	138
Fordelar og ulemper ved bruk av modelltekstar	95	Fagskriving og ulike semiotiske ressursar	139
Nøkkelspørsmål til bruk av modelltekstar	96	Semiotiske ressursar i naturfag	140
		Semiotiske ressursar i samfunnsfag	143
		Å halda orden på teksten	144
		Å binda saman språket i ein tekst	146
		Tekstbinding på makronivå	146
		Tema- og kommentarsetningar	147

Tekstbinding og ulike teksttypar	148	Iscenesetjinga av samtalar om tekst for dei eldste elevane	178
Skjønnlitterære tekstar	148	Den lange samtalen om skrivning	184
Fagtekstar	149	Nøkkelspørsmål til tekstsamtalen	185
Oppsamling av ulike teksttypar sine struktureringar på makronivå	154	Kapittel 7 Vurdering som stillas	186
Tekstbinding på mikronivå	155	Skriving og vurdering	186
Kunnskapar om språk som stillas i elevane si skriveutvikling	156	Formativ og summativ vurdering	187
Studium av språk	156	Fire prinsipp for vurdering	190
Læraren si modellering	157	Vurdering i ulike tidsspenn	190
Nøkkelspørsmål med utgangspunkt i språkkunnskap	158	Skriveplanleggjaren	191
Kapittel 6 Samtalen som stillas	160	Kapittel 8 Prosesskriving	195
Klassesamtalen og dialogisk undervisning . .	161	Kva er prosesskriving?	195
Ulike typar responsar på tekstar	164	Førskrivning	195
Tekstbasert respons	165	Skriving av første utkast	196
Oppsummering – samtale om tekst	171	Respons	196
Samtalen som arbeidsform – moglegheiter	172	Omarbeiding	197
Styrkt skivaridentitet	172	Publisering	198
Bindeledd mellom eleven sin tekst og klassen sitt tekstarbeid	173	Skrivemappe	198
Metaperspektiv på eige skriveprosjekt . .	173	Logg	198
Mentalt avslutta skriveprosjekt	174	Prosesskriving – kva no?	198
Samtalane som arbeidsform – utfordringar	175	Kapittel 9 Oppsummering og refleksjonar . . .	200
Læraren sitt prosjekt	175	Prinsipp for god skriveopplæring	200
Læraren skifter fokus	175	Skriving i fag – kritiske merknader og vegen vidare	201
For mange spørsmål samstundes	176	Oppsummering	202
Manglande tekstkompetanse	176	Referansar	203
Samtalen og læringspotensialet	176	Stikkordregister	212
Iscenesetjing av samtalar om tekstar	177		
Iscenesetjinga av samtalar om tekst for dei yngste elevane	177		